30 cm storio pilkos žemės sluoksnis, einantis Š-P kryptimi. Preparuojant šį plotelį, surasti dviejų medinių kuoliukų fragmentai. Tarp jų aptikta medžio liekanų. Kuoliukai buvę smailai nutašyti. Greičiausiai ir kuoliukai, ir medžio liekanos surasti buvusios tvoros vietoje. Manoma, kad šurfe Nr.1 aptiktos čia stovėjusio medinio pastato, datuojamo XIV a. pabaiga-XV a. pradžia, liekanos.

Šurfe Nr.2 vertingo kultūrinio sluoksnio nesurasta.

Tauras Poška

Archeologiniai tyrimai Vilniuje, L.Stuokos-Gucevičiaus g. Nr.3

1994 ir 1995 m. vykdyti archeologiniai tyrimai pastato L.Stuokos-Gucevičiaus g. Nr.3 viduje ir jo aplinkoje, buvusio PR korpuso vietoje.

1994 m. tyrimai vyko PV korpuso rūsyje. Ištirtas 34 m^2 plotas. Tirto rūsio patalpa buvo užpilta molio, maišyto su žvyru, sluoksniu. Rūsyje esančio kultūrinio sluoksnio viršus buvo nukastas dar prieš pradedant archeologinius tyrimus. Darbų pradžioje buvo nukastas 40 cm storio plūkto molio sluoksnelis, kuris supiltas XIX a., jau pastačius namą L.Stuokos-Gucevičiaus g. Nr.3. Po viršutiniu sluoksniu surastas sluoksnis juodos žemės su pjuvenomis ir odos gabalais, kurį preparuojant PV rūsio dalyje, 50 cm gylyje, atsidengė 1,9x2,4 m dydžio medinės konstrukcijos dalis. Išlikę pastato rentinio apatinio vainiko fragmentas, molio aslos dalis. Rąstų suleidimo būdas neaiškus, nes pastato kampas suardytas. Rąstų skersmuo apie 20 cm. Jie dėti ant dviejų stambių lentų, kurios taip sunykusios, kad jų matmenys neaiškūs. Galais lentos sudėtos viena ant kitos. Rentinio rąstai buvo po pastato V ir P sienų pamatais.

Pastato viduje ir aplinkoje surasta XVI-XVII a. datuojamos buitinės keramikos, koklių, stiklinio indo fragmentų, pypkės kandiklis. Buvusio kiemo teritorija buvo saugoma nuo drėgmės pilant pjuvenas ir odos atraižas.

80 cm gylyje atidengtas dar vienas hidroizoliacinis sluoksnis su pjuve-

nomis ir beržo tošimi. Jame surasta XVI-XVII a. archeologinių radinių. Pradėjus kilti gruntiniam vandeniui, tolesni ploto tyrimai nutraukti.

1995 m. tyrimai buvo tęsiami pastato L.Stuokos-Gucevičiaus g. Nr.3 aplinkoje. Tirtas 436 m^2 plotas. Nustatyta, kad didesnėje tirto ploto dalyje kultūrinis sluoksnis iki 1,5-2 m gylio sunaikintas XIX a. statant namą ir po Antrojo pasaulinio karo, nugriovus jo PR korpusą. Taip pat nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis storėja nuo 80 cm Š tirto ploto dalyje iki 2,5 m P dalyje.

ŠR sklypo pusėje nesuardytas kultūrinis sluoksnis surastas tik ploto Nr.1 P dalyje. Jo storis apie 70 cm. Čia aptikta keletas XVI-XVII a. datuojamų archeologinių radinių. P tirto ploto dalyje (plotas Nr.2) kultūrinis sluoksnis sunaikintas iki 1,4-2 m gylio. Ploto Nr.2 V pusėje, 1,7 m gylyje, surastas 1,7x1,9 m dydžio šulinys. Pavyko atkasti 4 rentinio vainikus. Rąstai apie 20 cm skersmens, tašyti, tvarkingai suleisti galuose. P šulinio pusėje aptikta į žemę įkasta statinė, pripildyta žvyro, skirto drėgmei surinkti. Šulinys užpiltas greičiausiai XIX a. antroje pusėje statant PR namo korpusą. Ploto Nr.2 R dalyje, 2 m gylyje, surasti medinių konstrukcijų fragmentai. Tai medinio pastato 1,4x3,6 m dydžio dalis. Išlikęs tik R sienos apatinis rąstas, nuo kurio į V sudėtos grindų lentos. Lentos sudėtos netvarkingai ant sumestų po apačia skersinių. Tarpai tarp lentų 10-25 cm, juose aptikta plūkto molio ir gyvulių mėšlo. PR grindų pusėje surasta medinė piesta, buvusi įkasta į žemę. Į Š nuo minėto pastato į žemę buvo įkasti 5 rąstai. Jie apie 1 m ilgio ir 20-25 cm storio. Vienas iš rąstų 45 cm skersmens. Jo ilgis nenustatytas. Ant šio rąsto buvo uždėtas P-Š kryptimi gulinčio kito rąsto P galas. Greičiausiai šioje vietoje stovėjo ūkinės paskirties pastatas, kurio grindų dalis buvo iš medinių lentų, kita dalis - tik iš ant žemės papiltų pjuvenų. Į V nuo medinio pastato liekanų surastas 1,4x1,8 m dydžio židinio padas. Tai 30 cm gylio molio ir degėsių pripildyta duobė. Jos kraštuose sudėta keletas akmenų.

Spėjamo kiemo vietoje buvo sluoksnis juodos žemės su pjuvenomis ir odos atraižomis. Pastato viduje ir aplinkoje surinkta daug XVI-XVII a. keramikos, geležinių dirbinių, batų, odos atraižų.

Surastas XVI-XVII a. medinio pastato fragmentas ir 1994 m. tyrimų

metu rūsyje aptiktos medinio pastato liekanos greičiausiai priklauso vienam kompleksui. Deja, surasti fragmentai labai apardyti vėlesnių žemės darbų metu. Dėl kylančio gruntinio vandens nepavyko nustatyti, ar šioje vietoje esama dar vieno užstatymo horizonto.

PV sklypo dalyje (plotas Nr.3), 2 m gylyje, surastas 50-70 cm storio hidroizoliacinis sluoksnis su XVI-XVII a. buitinės keramikos fragmentais. Nustatyta, kad 1994 m. aptikto medinio pastato P kampas suardytas statant PV namo korpusą.

Susumavus 1994-1995 m. tyrimų rezultatus, galima teigti, kad XVI-XVII a. sklypo L.Stuokos-Gucevičiaus g. Nr.3 P dalyje būta sodybos su mediniais pastatais. Jos liekanos labai apardytos vėlesniais laikotarpiais.

Saulius Sarcevičius

1995 m. žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Arsenalo g. Nr. 3

1995 m. šalia dabartinio Taikomosios dailės muziejaus (naujojo Arsenalo) R sienos, esančios priešais Vilnios kairįjį krantą, numatomų komunikacijų vietose buvo iškasti du 2,5x2,5 m dydžio šurfai (Nr.1 ir Nr.2). Darbų metu šurfas Nr.2 buvo padidintas iki 4x5 m dydžio. Šurfe Nr.1 kasta iki 4,5 m gylio, o šurfe Nr.2 - iki 3,6 m. Dėl gruntinio vandens bei dėl techninių kliūčių įžemis nebuvo pasiektas.

Šurfe Nr.2, 2,79 ir 3,56 m gylyje, buvo aptiktas 1983 m. A.Lisankos fiksuotos 1,6 m storio akmenų ir plytų mūrinės sienos pratęsimas PR kryptimi. Manoma, kad tai XV a. datuojamos atraminės sienos, dažniausiai saugojusios nuo Vilnios potvynių bei galėjusios atlikti ir gynybinę funkciją, fragmentas. Tokiu būdu 1983 m. ir 1995 m. tyrimų metu atkastos atraminės sienos dalies ilgis siekia 6 m. Ji toliau tęsiasi PR kryptimi ir ŠV kryptimi. 1995 m. atraminė siena nuodugniau nebuvo tirta. Atkasta tik jos viršutinė dalis, kuri šurfo Nr.2 P gale nuardyta vėlesnio, 2,9 m pločio R-V kryptimi nusidriekusio statinio fragmento. Aptiktos jo P ir Š sienos, prie kurių